

GÜVENLİK SORUŞTURMASI/ HAKLARDAN “ARINDIRMA”

Ziynet ÖZÇELİK*

Öz: Güvenlik soruşturması uygulamaları ile kişilerin siyasal düşünceleri, toplumsal ilişkileri, özel hayatları hakkında bilgi toplanmakta; bu bilgilere göre “olumlu” bulunmayan kişilerin kamu görevine girme, seyahat, sosyal yardım, eğitim vb. pek çok hakkını kullanmalarının önüne geçilmektedir. Böylece ancak bir yargı organı tarafından adil bir yargılama sonucu ulaşılabilecek “mahkûmiyet” kararı, kişilere bilgi verilmeden, savunma hakkı tanınmadan, yürütme aygıtı içindeki kişiler tarafından, güvenlik soruşturması adı altında verilmektedir. Türkiye’de 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra olağanüstü hal döneminde güvenlik soruşturması uygulamasında önemli değişiklikler yapılmıştır. OHAL sonrasında bu uygulamalar ortadan kaldırılmamış, aksine Anayasa, ulusal ve uluslararası yargı kararları ile çatışma içindeki uygulama yeni düzenlemelerle derinleştirilmiştir. Bu kapsamda 2018 Aralık ayında kabul edilen bir yasa ile güvenlik soruşturması aracılığı ile hekimlik mesleği açısından “arındırma” yolu ile bir tür yeniden biçimlendirme politikası yürürlüğe konulmuştur.

Anahtar sözcükler: güvenlik soruşturması, hekimlik, olağanüstü hâl, insan hakları, arındırma

Security Clearance / “Cleansing” of Rights

Abstract: Today, security clearance procedures are used to collect information about persons’ political convictions, social relations and private life, and when this investigation turns out as “negative” persons concerned are denied their rights to serve in public sector, travel, and to benefit from a range of opportunities and services including social assistance and education/training. This means the use of security clearance as a tool by those in the executive to impose upon persons some sanctions that can normally be decided only by the judiciary, and without even notifying or taking the defence of persons concerned. Following the coup attempt of 15 July 2016 in Turkey, important modifications were made in the practice of security clearance during the state of emergency regime (OHAL). When OHAL ended, these modifications were not lifted; to the contrary, the practice which is in contrast with the Constitution and both national and international court decisions has been further deepened. In this context, with a new bill adopted in December 2018, the dominant policy regarding the profession of medicine seeks to reshape the profession by “cleansing” in which security clearance is used as a means.

Key words: security clearance, profession of medicine, state of emergency, human rights, cleansing

I- Giriş

“Güvenlik soruşturmaları” toplumsal hafızamızda derin izleri olan karanlık hayaletlerden biridir. Devlet, güvenlik soruşturması uygulaması ile kişiler hakkında bilgi toplamakta; bu bilgilere göre kişilerin başta kamu görevine girme hakkı olmak üzere kimi hak ve özgürlüklerini kullanabilmelerine yönelik sınırlayıcı işlemler yapmaktadır.

Güvenlik soruşturması, adli sicil kayıtlarında olduğu gibi mahkeme kararlarına dayanmamaktadır. Aleni değildir; hakkında güvenlik soruşturması yapılan kişi ancak güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek işe girme, eğitim, seyahat, sosyal yardım gibi kimi hakları kullanmak istediğinde karşısına çıkmaktadır. Bazen de öldüğünde ve yakınları kendisini bir mezara koymak istediğinde adeta bir “zombi” gibi görünür olmaktadır (Evrensel, 2018).

Türkiye’de güvenlik soruşturması uygulaması, 1994 yılına kadar yasal dayanağa sahip olmaksızın Yönetmeliklerle uygulanagelmıştır (Karahanoğulları, 1998).

Bu nedenle 8.3.1990 tarih ve 90/245 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Güvenlik Soruşturması Yönetmeliği’nin” yasal dayanak hanesi boş bırakılmıştır (Kara, 2005). “Demokratikleşme Paketi” adı altında 26.10.1994 tarihinde 4045 sayılı Yasanın çıkarılması ile ilk defa Yasa düzeyindeki bir norm ile güvenlik soruşturması düzenlenmiştir. Bu Yasa’da güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının “gizlilik dereceli birimler ile Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma, Emniyet, Sahil Güvenlik ve İstihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında” yapılacağı düzenlenmiştir.

* Avukat, Türk Tabipleri Birliği Hukuk Bürosu, (ORCID No: 0000-0003-4180-637X)

Geliş Tarihi / Received : 15.02.2019

Kabul Tarihi / Accepted : 20.02.2019

4045 sayılı Yasa, kapsamının belirsizliği, gizlilik dereceli birimler ve görevlere ilişkin uygulayıcılara bıraktığı belirleme yetkisi yönünden haklı olarak eleştiri konusu yapılmıştır. Yasa'daki belirsizlik, bütün kamu görevlerine girmek için, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılması ve sonucunun olumlu olması koşulunun aranacağını düzenleyen 676 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile tersinden giderilmiştir(!) Arkasından, güvenlik soruşturmasının etkileri, hekimlik alanında, kamu görevine alınmamanın da ötesine taşınmıştır.

Yazıda genel olarak kamu hizmetine girme hakkı üzerinden güvenlik soruşturması uygulaması tartışılacaktır. Bununla birlikte yapılan yönetsel ve "yasal" müdahaleler nedeniyle hekimlik mesleğine ve bu meslekten kişilere etkileri üzerinde de durulacaktır.

II- Güvenlik soruşturması düzenlemeleri ve "Hukuk"

Anayasa 70. Maddesinde; "her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez." denilmiştir. Maddenin başındaki "Türk" sözcüğünün kendisi bir ayırım kaynağı gibi anlaşılabilirse de bunu Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olarak anlamak gerekecektir.

Aksinden çıkarımla, kamu görevine girme hakkı bakımından, Anayasa uyarınca hukuka uygun "ayırım" nedeni olabilecek "görevin gerektirdiği nitelikler", Anayasa'nın 128. Maddesi'nde belirtildiği üzere Kanun'la düzenlenecektir.

Kamu hizmetine girmede aranılacak niteliklere ilişkin Kanun ile düzenlenmesi gereken Anayasa'ya uygun "ayırım" nedenleri ; Anayasa'nın 10. Maddesi uyarınca " dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplere" dayalı olarak belirlenemeyecektir.

Yine Anayasa'nın 17. Maddesi gereğince "Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

4045 sayılı Yasa'nın birinci maddesi uyarınca, Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması "gizlilik dereceli birimler ile Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında" yapılacaktır.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminden önce, 4045 sayılı Kanun'da, gizlilik dereceli birimlerin, belgelerin ve bunlarla ilgili görevlerin neler olduğu ve uygulamaya dair kimi hususların Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmış olması nedeniyle hukuk öğretisinde, hukuki belirsizlik ve öngörülemezlik nedeniyle haklı olarak eleştiri konusu yapılmıştır.

Bununla birlikte, Devlet Memurları Kanunu'nun 48. Maddesinde, 676 sayılı KHK ile yapılan ek düzenlemeye kadar, genel olarak kamu hizmetine girmek için aranan şartlar arasında "güvenlik soruşturması sonucunun olumlu olması şartı" bulunmamaktaydı. Genel şartlar arasına KHK ile bu şartın eklenmesinden sonra uygulanacak görevler bakımından "öngörülemezlik" ortadan kaldırılmış; her türlü kamu görevi için güvenlik soruşturması yapılacağı berrak hale getirilmiştir (!).

657 sayılı KHK ile getirilen ek şart, Olağanüstü Hâl'in kaldırılmasından sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından çıkarılan Kanun ile aynen kabul edilmiştir (**7070 Sayılı Kanun**). Arkasından Cumhurbaşkanlığı tarafından Güvenlik Soruşturması yönetmeliğinde değişiklikler yapılmış; Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik adı ile yürürlüğe konulmuştur (**Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 2018**).

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nde değişiklikler elbette dikkat çekicidir: Olası bir tereddüde yer verilmemiştir; "ilk defa veya yeniden kamu hizmeti ve görevlerine atanacaklar" hakkında soruşturma ve araştırma yapılacaktır. Yani görevin gerektirdiği niteliklere yönelik sınırlı bir uygulama değil, kamu hizmetine girmek isteyen "herkese" yönelik bir uygulama olacaktır.

Yönetmeliğin yıkıcı ve bölücü faaliyetlerin değerlendirilmesinde kullanılacak tanımlarının içine "terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olma, bu örgütlere yardım etme, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanma ya da kullandırma, bu örgütlerin propagandasını yapma" ibareleri eklenmiştir (**Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 4/c maddesi, 2018**).

Araştırılacak hususlar içine 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra üretilen ve bu dönemin

bütün ihraç, kapatma, el koyma işlemlerinde kullanılan "Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakının bulunup bulunmadığı"na yönelik araştırma yapılacağı da eklenmiştir (**Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik madde 11, 2018**).

Dikkati çeken bir başka düzenleme ise araştırmanın "kişinin içinde bulunduğu ortam dikkate alınarak" yapılacak olmasıdır (**Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik madde 11, 2018**).

Bütün bu düzenlemelerin doğal sonucu olarak, kamu görevine girmek isteyen kişilerin; nasıl düşündüğü, neye inandığı, ya da inanmadığı, nasıl bir çevrede büyüdüğü, yaşadığı, anne babasının kardeşlerinin, hatta diğer akrabalarının özel hayatları, siyasi düşünceleri, etnik kökenleri, dini inançları, değerler sistemi vb özelliklerinin araştırılacaktır.

Araştırılacak bu bilgiler, Avrupa Konseyi'nin 1981 tarihli ve 108 sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi'nin özel veri kategorileri olarak adlandırıldığı "ırksal köken, siyasi düşünce, dini veya diğer inançları ortaya koyan kişisel veriler ile sağlık veya cinsel hayatla ilgili kişisel veriler"e dair olacaktır.

Güvenlik soruşturmasında araştırılacak hususların tamamının kişisel veri, büyük kısmının da özel nitelikli kişisel veri olduğunda kuşku bulunmamaktadır. Anayasa'nın 20. Maddesi uyarınca kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının resmi makamların keyfi müdahalelerine karşı korunması bir yana; güvenlik soruşturması uygulaması ile keyfi müdahaleye kapı açıldığı ortadadır (**Anayasa Mahkemesi'nin E.2014/149, K.2014/151K sayılı 2.10.2014 tarihli kararı**).

Aslında öteden beri kişiler hakkındaki "soruşturma" "araştırma" işlemleri bir mahkeme kararına dayalı olarak verilmiş bir "mahkumiyet kararı" ile sınırlandırılmadığı sürece, güvenlik soruşturması kapsamında araştırılacak konuların çoğu, "suç"la ilgisi olmayan, düşünce özgürlüğü, özel hayatın gizliliği ve kişi hak ve özgürlüğü alanına taşabilecek değerlendirmelere ilişkin olmuştur.

Yargı yoluna yapılan başvurular üzerine Ulusal ve Uluslararası Yargı organlarının verdikleri kararlara

konu olan uygulamalar da bu durumu açıklıkla ortaya koymaktadır: "...memur olmak için genel ve özel şartları taşıdığı konusunda uyumsuzluk bulunmayan davacının hakkında yaptırılan arşiv araştırmasında... kardeşinin durumunun dava konusu işleme neden olarak gösterilmesinin Güvenlik Soruşturması Yönetmeliği hükümleri ve genel hukuk ilkeleri çerçevesinde kabul edilebilir nitelikte görülmediği,..." sonucuna varılmıştır (**Danıştay 12. Dairesi E.1995/7261, K.1996/585, k.t.29.2.1996 sayılı kararı**).

"...olayda, yapılan güvenlik soruşturması kapsamında elde edilen ve davacının Kongra-Gel terör örgütü (PKK) ile iltisaklı olduğuna ilişkin istihbari nitelikte bilginin, somut bilgi ve belgelerle desteklenmediği sürece, bu örgütün veya başka bir örgütün üyesi olduğunun veya yasadışı siyasi, yıkıcı, bölücü ideolojik görüş veya eylem içerisinde olduğunu kanıtlayan hukuken geçerli bir belge olarak kabulüne olanak bulunmadığı gibi, bu nedenle hakkında yapılmış bir işlem ya da açılmış bir kamu davası sonucunda verilmiş bir mahkumiyet kararı da bulunmadığından, davacının anılan göreve atanmasında şahsı açısından bir engel bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan, kardeşlerinin içinde bulunduğu öne sürülen yasadışı görüş ve eylemlerinden, Anayasa'nın 38. Maddesi'nde yer alan ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi gereği, davacının sorumlu tutulamayacağı da tabiidir" (**Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 06.02.2017 tarih ve E.2014/2390, K.2017/346 sayılı kararı**).

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, güvenlik soruşturması uygulamalarına dair uyumsuzlukları Sözleşme'nin özel ve aile hayatına saygıyı düzenleyen 8. Maddesi kapsamında değerlendirmektedir. Türkiye'den güvenlik soruşturması nedeniyle sözleşmesi yenilenmeyen bir öğretmenin başvurusunu incelediği İhsan Ay/Türkiye kararında; "Mahkeme, özel yaşamın, "bir bireyin, mesleki veya iş niteliğindeki ilişkileri de içine alarak, diğer insanlarla ilişkiler kurma ve geliştirme hakkını çevrelediğini" belirtir. Sözleşme'nin 8. Maddesi, "kişisel gelişim hakkını ve diğer insanlarla ve dış dünya ile ilişkiler kurma ve geliştirme hakkını korur" ... "Özel yaşam" kavramı mesleki veya iş niteliğindeki faaliyetleri ilke olarak dışta bırakmaz. Nihayetinde iş yaşamları boyunca insanların çoğunluğu dış dünya ile ilişki geliştirmek için önemli bir şansa sahip olmaktadır ... Bundan dolayı, mesleğe giriş bakımından uygulanan sınırlamaların "özel yaşam"ı etkilediği saptanmıştır ... Benzer şekilde, görevden azlin, özel yaşama saygı hakkına müdahale olduğu saptanmıştır... Son olarak, 8. Madde, özel yaşama saygı hakkının bir parçası olarak onurun

ve *şöhretin korunması konularını ele alır*" demektir (**Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2014**).

Yargı kararında saptandığı gibi bir mesleğe, "işe" girişe engel koymak, o kişinin diğer insanlarla olan ilişkilerini, kişisel onurunu, dolayısıyla maddi ve manevi varlığını sürdürebilme hakkını tehdit eden bir müdahaledir. Nitekim OHAL sonrası güvenlik soruşturması uygulamaları nedeniyle işe giremeyen bir sağlıkçı bu etkiyi; "Böylesine haksızlık karşısında hiçbir şey yapamamak o kadar kötü hissettiriyor ki. Hiçbir kanuni hakkımızı vermiyorlar. Şu an kendimi hiçmişim gibi hissediyorum, yaşamıyormuşum gibi..." diye ifade ediyor (**BBC Türkçe Haber 22 Şubat 2018**).

Demokratik işleyişin ortadan kaldırıldığı, askeri darbe, sıkıyönetim veya OHAL uygulamaları dönemlerinde, yürütülmesi arzu edilen politikalara karşı muhalefetin bastırılmasının önemli araçlarından biri olarak "güvenlik soruşturması" adı altında ayrımcı uygulamaların yaygın bir biçimde kullanıldığı bilinmektedir. 1988 yılında yapılan bir tahmine göre 12 Eylül 1980 darbesinden sonra güvenlik soruşturmasına muhatap olan kişi sayısı bir milyon yedi yüz bin, çeşitli nedenlerle fişlenen kişi sayısı ise dört buçuk milyondur (**Karahanoğulları, 1998**).

15 Temmuz 2016 tarihinden sonra yüzbinlerce kamu görevinden ihraç işlemi dışında kamu görevine girmek için başvuruda bulunanlardan güvenlik soruşturması nedeniyle ataması yapılmayanlardan yalnızca hekimlerin sayısı 2146'dır (**Gergerlioğlu, 2018**).

15 Temmuz darbe girişimi sonrasında bütün kamu görevlerini kapsamına alacak bir biçimde genişletilen güvenlik soruşturması uygulaması, "ihraç" işlemlerinde kullanılan yöntemlerin yanında yeni ilavelerle derinleştirilerek OHAL sonrasına taşınmıştır. Adalet ve Kalkınma Partisi'nden 6 milletvekilinin verdiği teklif sonucu, kamu görevine alınmayan devlet hizmet yükümlüsü tabiplerin, göreve alınmama kararının verildiği tarihten itibaren 450 gün süre ile mesleklerini kamu dışında da yapmaları yasaklanmıştır. Üstelik bu yasaklama uygulaması OHAL döneminden sonra gerçekleştirilmiştir (**7151 sayılı Kanun'un 5. Maddesi, 2018**).

Herhangi bir suçtan hüküm giymemiş, hatta yargılanmamış kişiler, güvenlik soruşturması yolu ile sadece kamu görevine girme hakkından değil, insan olarak kendilerini gerçekleştirme, varlıklarını sürdürme olanağından da yoksun bırakılmaktadır.

"Güvenlik soruşturması"nın bu biçimde tasarlanması aslında her türlü eleştirel düşünce ve tutuma karşı bir duvar inşasıdır. Mesleğini yapamama, eğitim alamama, açıklıkla yüz yüze bırakılma olasılıkları karşısında, bir yaptırıma uğrama endişesiyle bir insan olarak en temel haklarını kullanmaktan kaçınma davranışına zorlama, etkisizleştirme söz konusudur. Polisin merkezi konumda bulunduğu, bu güvenlik soruşturması uygulaması kişinin yalnızca kendisini değil ailesini, çevresini de kapsamaktadır. Bu nedenle toplumun haklarından soyundurma etkisi güçlü bir tehdit olarak ortaya çıkmaktadır.

Hegemonya günah keçisi kullanılarak inşa edilir; belirli egemenlik ilişkilerinin belirli toplumsal gruplar üzerine kurulması ve böylece bu grupların kriminalize edilmesi ve toplumsal alandan dışlanması üzerine kurulur. Hedef kitleler üzerinde hâkimiyet uygulanması, tüm nüfus üzerinde hegemonya uygulamak için bir yöntem olarak kullanılır (**Paye, 2009**).

Paye'nin işaret ettiği gibi "Terörle mücadele" bu yeniden yapılandırmada önemli bir vazife görmektedir. Terörle mücadele, saldırılara karşı gelmek için bir araç olmaktan çok siyasal eylemin belirli bir tasavvuruna karşı çıkanların suçlanmasının bir aracıdır (**Paye, 2009 ; Ökçesiz 2008**).

Bu anlayışta sadece hükümet organları meşru eylemler gerçekleştirebilirler. Toplumsal muhalefetin suçlanmasını mazur gösteren şey, hükümetin dengesini bozan, onun üzerinde belirli eylemlere geçmesi ya da geçmemesi için baskı kuran ya da ona gözdağı veren hükümet tarafından kabul edilmeyen taleplerde bulunmasıdır. Yasal örgütler, terör örgütlerinin sosyal cepheleri varsayılarak kriminalize edilmektedir. Böyle bir yapılanma piyasa ekonomisine toplumsal bir alternatif oluşturan her toplumsal yeniden yapılanma sürecinin önleyici bir şekilde tasfiye edileceğini ima eder (**Paye, 2009**).

Güvenlik soruşturması uygulamaları, sadece iktidarın uygulamalarına eleştirel tutum alan kişilerin eylemlerine yönelmemektedir. Aynı zamanda anne-baba, kardeş, akraba, içinde buldukları "ortamı" yani ilişki içinde oldukları sosyal ve siyasal çevreleri de içine almaktadır. Bu nedenle önleyici tasfiye yöntemlerinden biri olarak nitelendirilebilir.

Güvenlik soruşturması sonucu "olumlu" bulunmayan hekimler yönünden yalnızca kamu görevine almama yaptırımı ile yetinilmemesi, 450 gün süre mesleğini herhangi bir biçimde yapmasının yasak-

lanması özel olarak değerlendirilmeyi hak etmektedir. Tıp fakültesi sayısında dünya birinciliği ve plansız arttırılan kontenjanlar karşısında hekim işsizliği somut bir sorun olarak karşımıza çıkmak üzeredir. Sağlıkta piyasalaştırma “şehir hastaneleri”nin işletilmeye başlaması ile birlikte hekim, sağlık personeli ve hastalar yönünden ciddi olumsuz sonuçları nedeniyle yönetilmesi zorlu bir aşamaya gelmiştir. Bu politikaların sürdürülmesi, en son “gezi hekimliği” ile yaygın bir biçimde görünür olan toplumcu ve insancıl değerlere bağlı hekimler açısından potansiyel bir tehdit oluşturmaktadır. Mevcut güvenlik soruşturmasına bağlı meslek uygulamasının bütünüyle yasaklanması uygulaması, bilinen örnekleri üzerinden tam da toplumcu, insancıl değerlere bağlı, haklar için eyleme geçmeye hazır hekimleri hedef almaktadır. Böylece, polis ve idari ajanların sübjektif değerlendirmeleri ile bir tür “suçlu” olarak damgalanan hekimler kriminal bir grup olarak diğerlerinden ayrıştırılmaktadır. Aynı zamanda bu uygulama ile eleştirel fikirlerin ifade edilmesinin önlenmesi, muhalif örgütlenme ve mücadele tehdidi azaltılmasının hedeflendiği düşünülmektedir.

III- Sonuç

Güvenlik Soruşturması uygulamaları ile insanların haklarını devletin meşru olmayan müdahalelerine karşı koruyan hukukun içeriği boşaltılmakta ve öznelendirilmektedir. Bir ülkede bu tür keyfi uygulamalar var oldukça toplumsal barışı, katılımcı, çoğulcu demokratik bir işleyişi sağlamak mümkün değildir.

Bununla birlikte devletlerin insanlara yönelik eylemlerinde uymaları gereken kuralları, sınırlamaları içeren “hukuk”un gerekliliği, kendiliğinden ve bir anda ortaya çıkmış değildir. İnsan haklarının korunmasına dair, Anayasa’ya, uluslararası sözleşmelere yansıyan normlar, ilkeler ve değerlerin ortaya çıkış tarihi aynı zamanda siyasal, sosyal mücadelelerin de tarihidir.

Eleştirel düşünen, düşünceleri doğrultusunda örgütlenen, meşru eylemlerle hak mücadelesini sürekli kılan insanların, tersine çevrilen hukukla tahrip edilen sosyal yapıyı ayakları üstüne oturtma “imkân ve kabiliyeti” her zaman “mevcuttur”.

Kaynaklar

Anayasa Mahkemesi’nin E.2014/149, K.2014/151K sayılı 2.10.2014 tarihli özel hayatın korunmasına dair kararı.
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (2014), İhsan Ay/Türkiye kararı, Başvuru no. 34288/04, K. T. 21 Ocak 2014.
BBC Türkçe Haberler-22 Şubat 2018 -OHAL’de güvenlik soruşturmasından geçemeyenler: ‘Kendimi hiçmişim gibi hissediyorum’ Erişim Tarihi 7 Mart 2018 <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-43153876>.

Danıştay 12. Dairesi E.1995/7261, K.1996/585, k.t.29.2.1996 sayılı güvenlik soruşturması işlemi ile ilgili kararı.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu’nun 06 Şubat 2017 tarih ve E.2014/2390, K.2017/346 sayılı güvenlik soruşturması işlemi ile ilgili kararı.

Evrensel Gazetesi- 04 Eylül 2018 17:57 Erişim Tarihi 07 Mart 2018. <https://www.evrensel.net/haber/360604/mardinde-ce-nazeye-guvenlik-sorusturmasi>

Gergerlioğlu, F. Erişim Tarihi 25 Şubat 2018, <https://www.youtube.com/watch?v=jtj0Uu9DyYY->.

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. 25.10.2018 tarih ve 30576 sayılı Resmi Gazete.

Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli İle Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine Ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun -Kabul Tarihi : 26 Ekim1994 Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 3/11/1994 Sayı: 22100 <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4045.pdf>.

Kara, F. (2006) Kamu Yönetimi-Güvenlik Soruşturması- Türk İdaresinin Güncel Sorunları Semineri. Ankara. Erişim Tarihi 7 Mart 2018 <https://docplayer.biz.tr/8545466-Guvenlik-sorusturmasi.html>.

Karahanoğulları, O. (1998) Güvenlik Soruşturması. Erişim Tarihi 7 Mart 2018 <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/479/5544.pdf>.

Ökçesiz, H. (2008) *Düşman ceza hukuku düşüncesinin eleştirisi.* Teror ve Düşman Ceza Hukuk. Ankara: Seckin Yayınevi -Birinci Baskı.

Paye, J.C. (2009) *Hukuk Devletin Sonu-Olağanustu Halden Diktatorluğe Terorle Mücadele.* İstanbul: İmge Kitapevi 1. Baskı.

7070 sayılı Kanun. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun. 8 Mart 2018 Tarihli ve 30354 Sayılı Resmî Gazete - Mükerrer.

7151 sayılı Kanun (2018), 5.12.2018 tarihli Resmi Gazete.